

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XII. Coniuges posse excellentem perfectionem consequi, mortificatis
nimijs rerum huius vitæ affectibus: certisque temporibus orationi
incumbendo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

ctos referri; vt in tota Ecclesia *militante* propter eas laudaretur, ac prædica-
retur: sicut etiam nunc est in Ecclesia *triumphante*, in qua cum ipso Saluato-
re, qui ex eius genere ortus est, regnat in æternum.

CAPVT XII.

CONIUGES POSSE EXCELLENTIEM PERFECTIO-
nem consequi, mortificatis nimis rerum huius vitæ affectibus:
certisq; temporibus orationi incumbendo.

VAMVS matrimonij status cæterorum legis Euangelice
sit *imperfectissimus*: potest tamen in eo *alissima* obtineri
perfectio eorum, qui sunt in statibus perfectissimis. Nam
(vt supra est dictum) gratia Dei non est reuera statibus al-
ligata: & stupenda sua efficacitate solet interdum statuum
imperfectiones supplere, & heroicam sanctitatem ei
communicare, qui est in statu imperfecto, quemadmo-
dum fecit in lege antiqua cum multis viris coniugatis; qui exemplar esse
possunt, & speculum religiosorum, quales fuerunt Abraham, Iob, Moyses,
Dauid, & sancti alij Patriarchæ, Prophetæ, & Reges. Et quamuis in lege
noua emineat magis status Continentiæ & Religionis: tamen etiam in sta-
tu *matrimonij* fortissimi fuerunt martyres, sanctissimi Confessores, clarissi-
mi Reges, aliæq; personæ heroicarum valde virtutum, & etiamnum sunt
multæ valde insignes, quæ ad supremum Christianæ perfectionis culmen
perueniunt per *duo* illa media efficacissima, quæ ad id nobis suppetunt, MOR-
TIFICATIONEM scilicet, & ORATIONEM: ascendendo (vt ait sponsa) a *ad mon-*
tem myrrhe, ad eam colligendâ, quæ in matrimonij statu est plurima; & inde
pergendo ad *collem thuris*: quia mortificatio illos impellit ad orationem, &
hæc eisdem iuuat, vt bene ipsis mortificatio succedat: ad quam inprimis
eos exhortatur Apostolus, dicens: *b hoc dico fratres: tempus breue est: reliquum*
est, vt es, qui habent uxores, tanquam non habentes sint, es qui sient, tanquam non
sientes; es qui gaudent tanquam non gaudentes; es qui emunt, tanquam non possi-
dentes; es qui utuntur hoc mundo, tanquam non utantur: præterit enim figura hu-
ius mundi. Quibus verbis summam insinuauit Apostolus necessaria om-
nia consilia ad moderandos & reprimendos affectus ad personas, & res sta-
tibus suis annexas: in quarum *moderatione* propria illorum perfectio con-
sistit. Quæ tamen monita siue documenta & inchoat, & finit Apostolus,

positis

Tract. 1.6.7.

a Cant. 4.6

b 1. Cor. 7.
29.

positis sententijs *brevitatis huius vitæ, & mundi vanitatis*, cuius pulchritudo & figura exterior magna velocitate præterit, & summa brevitare finitur. Nihil enim aded homines continet ac frenat, atque quod ad oëulum vident, omnia sibi finiri in morte; & ipsum matrimonium ac reliqua ipsi coniuncta *brevissimo* tempore duratura: finem verò bonæ vitæ fore *æternum*.

§. I. Coniugum mortificatio.

PRIMUM Apostoli consilium est, vt coniuges mutuam inter se amorem, & erga filios, ac cognatos, *ratione moderentur*. Et hoc intelligit, cum dicit: *qui habent, tanquam non habentes sint*, vt ita scilicet viuant ab amore carnis sensuali remoti, & expediti, vt ille eos non impediatur, aut retrahat ab obsequio Dei, magis quam si coniuges non essent, aut filios non haberent. Is, ait S. Gregorius, vxorem habet, quasi non haberet, qui nunquam eius gratia aut amore aliquid mali facit, nec rectitudinem deserit puræ suæ intentionis: & ita carnis curam suscipit, vt ad spiritus gaudia suspiret. Omitto gradum illum altissimum habendi vxorem quasi non habeatur, cum scilicet coniuges ipsi *continentiam* seruant, sicut S. Ioseph & Beatissima Virgo; S. Chrysanthus, & Sancta Daria, alijq; similes: nam hoc consilium rarissimum est: & alias sufficit amorem ipsum & carnis desiderium valdè mortificatum habere, & prudentiæ regulis adstrictum: vt scilicet contenti sint, quod matrimonij debitum soluant, cum illis circumstantijs, quas dicit ipsa ratio: & abstinendo ad tempus (vt ait Apostolus) propter fines, de quibus paulò inferiùs dicemus.

SECUNDVM consilium est, vt studeant, tristitiam & lachrymas in huius vitæ aduersitatibus moderari, quales sunt paupertas, ignominia, mores improbi, morbi, filiorum mortes, alijq; infelices euentus, qui præcipuè solent coniuges vexare: & hoc est *flere quasi non flerent*. Flentes scilicet, & tristitiam sentientes in huiusmodi casibus, quia hominum est eos sentire, siquidem S. Iob dixit: *a ne fortitudo lapidum fortitudo nostra, nec caro nostra anea est*: ita tamen flere debent, vt, quæ ad obsequium diuinum spectant, non impediatur, aut retardentur: sed seipsos consolentur, cogitantes, *brem fore finem eius planctus, & calamitatis temporalis*: venturam verò quietem & felicitatem *æternam*: sibi etiam persuadentes, DEVM esse, qui in rebus *temporalibus* eos premat, vt proficiant in *spiritualibus*.

HVC consilio tertium coniungitur, vt & *letitiam & gaudium* ex huius vitæ prosperitatibus moderentur, vt *qui gaudent quasi non gaudentes sint*, tali scilicet moderatione gaudeant, vt non declinent in leuitatem aut superbiam, & aliquo modo sit causa diuinam legem transgrediendi: sed me-

1.
Amor mundum moderatus.

3. p. Pass. admonit. 28. cc

Continentia certari.

2.
Luctus moderatus in Aduersis. a Iob. 6. 12.

3.
Letitia in prosperis temperata.

Diei nox
succedit.
To. 1. tract.
2. s. 10.

minerint, quemadmodum auersitates citò transeant, ita etiam prosperitates pertransire. Cùm igitur aliæ alijs succedant: affectus, quem hæc in anima faciunt, moderandus ac temperandus est memoria eius, quem efficiunt illæ, cùm succedent: ut sic sint ipsi vtrisque superiores, quemadmodum suo loco dictum est.

4.
Desideria
franguntur.

QUARTVM consilium est, ut etiam affectum moderentur ad ea, quæ cùm non habeant, habere tamen *desiderant*, quod insinuat verbis illis: *qui emunt tanquam non possidentes sint*, quod est dicere, si in id laborem impenditis, ut aliqua temporalia bona ad vestræ domus ac familiæ sustentationem acquiratis, id facite corde quodam à cupiditate alieno, atque si talia bona non pro vobis ipsis quæreretis: ita ut eorum acquirendorū causa, etiam si vtilia valde aut necessaria videantur, nullum peccatum admittatis. Simili autem modo quærenda vobis sunt *officia* ac dignitates Reip. ac reliquarum rerum huius mundi: animo inquam puro & expedito, ab inordinato earum amore: nullis etiam malis medijs adhibitis, imò neque ea habere ac possidere velitis, nisi in eum finem, ut cum illis Deo inseruiatis.

5.
Vsu mode-
ratus.

Impij mun-
do fruuntur.

b Sap. 2. 6.

Iusti vise v-
tuntur.

c Mat. 16. 10

Anima im-
par v. undo.

HVC affine est *ultimum* consilium, ad moderatum scilicet & accommodatum rerum, quæ iam possidentur, usum, *utentes*, ait Apostolus *hoc mundo* rebusque omnibus, quas ille in se complectitur *quasi non utentes*. Perpendit autem egregie S. Thomas, quod non dixerit Apostolus: *qui fruuntur* hoc mundo: sed *qui utuntur*, nam frui hoc mundo in proprio huius vocis *FRUI* sensu, est proprium hominum peccatorum, qui ultimum suum finem in rebus huius vitæ collocant; DEVM deserentes, ut eis frui liceat, dicentes, quod refert Sapiens: *b fruamur bonis, quæ sunt*. *VTI* autem mundo, est, res eius tanquam *media* applicare, ad consequendum *finem*, in quem illæ sunt destinatæ: & hoc est proprium *Iustorum*, qui, ut maiorem consequantur perfectionem, ita illis uti debent, ac si non vterentur, corde inquam aded expoliato & expedito ab earum affectu, ut parati sint abstinere ab eis, & à se abijcere, quodocunque DEO ita placuerit; & ad præstandum, quod ille iubet, aut fuerit ita conueniens: ita ut neque ad eas conseruandas, nec ut eis uti possint, in præcipuo illo capite deesse velint, quod ad animæ suæ salutem, ac DEO placendum pertinet. Memores illius Christi Domini sententiæ: *c quid prodest homini, si mundum vniuersum lucretur, anima vero sua detrimentum patiat? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui, cum Angelis suis: Et tunc reddet unicuique secundum opera eius*. Cuius hic est sensus: si animam tuam pro omnibus huius mundi rebus simul sumptis ita commutes, ut pro eis acquirendis, aut conseruandis eam perdas: quem fructum in die Iudicij inde habebis: quando supremus iudex te secundum

tua

tua opera est iudicaturus? Nam, si hæc *iniqua* fuerunt, nullam ipse rationem ducens bonorum mundi, quæ acquisisti, possedisti, condemnabit te ad æternos ignes. Cum igitur aded velociter *prætereat figura huius mundi: utere eo, quasi non uteris.* ut in nouissimo illo die Deus remuneret fidelia tua obsequia æterna felicitate & requie. Accipe S. *Iob* tanquam exemplar, cui conformis esse studeas, par cum enim, ut supra est dictum, status hic significatur. Is enim *uxorem* habuit tanquam non haberet; *fleuit*, quasi non fleret; *gansus* est, tanquam non gauderet; *emit* tanquam non possideret; *usus* denique est hoc mundo, tanquam non uteretur. Cuius rei sufficientem fidem facit, quod cum Deus abstulit illi *filios, sanitatem, honorem & omnia eius bona*, id totum admiranda patientia tulerit, conformans se voluntati Domini, qui ea dederat & abstulerat. Et propriam *uxorem* ad impatientiam ipsum impellentem viriliter reprehendit, ostendens quàm puro amore, & ab inordinato affectu expedito eam amaret, siquidem multò plus Deum, quàm ipsam diligeret. quare illi dixit: *d quasi una de stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu Dei, mala cur nõ suscipiamus. e Dominus dedit Dominus abstulit: sicut Domino placuit ita factum est: sit nomen Domini benedictum.* O Virum supra virum, coniugum exemplum, parentum ideam, ac diuitum exemplar, quem nec prosperitas arrogantem: nec aduersitas pusillanimum fecit, aut diffidentem; nec amor filiorum illum retraxit ab eis purificandis per sacrificia, dum uiuerent; nec effecit, ut propter eorum mortem, pacem pristinam amitteret. Notissimæ sunt heroicæ virtutes, quas in sui status prosperitate exercuit; ob quas prædicatus fuit, & ab ipso Deo laudatus; *f cui non esset similis homo in terra:* quas tamen virtutes multò magis confirmauit ijs, quas tempore aduersitatis exercuit: ut ex ijs intelligamus, etiam in statu imperfecto posse vitam esse valdè perfectam, fauente ad id gratia diuina, quæ in Matrimonij Sacramento Coniugibus Euangelicæ Legis confertur, ut cum maiori suauitate efficacitate obtinere possint *sanctitatem*, quam insignes legis antiquæ coniuges obtinuerunt.

§. II. *Coniugum exercitium Orationis.*

MORTIFICATIONI prædictæ coniungendum est exercitium *orationis*: quod non erit aded difficile, si duo illa impedimenta, quæ huic statui sunt aliis annexa, reformata sint ac temperata, quæ S. Apostolus a *solicitudinem ac diuisionem* appellat. Nam coniugati sunt sicut Martha, de multis rebus *soliciti*, & in multas curas *diuisi*, ut mutud sibi placeant, suæque familiæ non desint. At mortificatio prædicta, hæc remouet impedimenta: quæ non tam oriuntur ex rebus, quæ possidentur, aut desiderantur, & quaeruntur, quàm ex nimio cordis ad ea affectu: quare, hoc mortificato, cessabit turbas & anxia sollicitudo; ipsaque diuisio reduci poterit ad *unum necessarium*

S. Iob moderatio.

d Iob. 2. 10. e Ca. 1. 21.

f Iob 1. 8. S. Iob ambidexter.

11. Co. 7. 32. Sollicitudo & diuisio impedimenta orationis.

b Luc. 10. 24.

c 1. Pet. 5. 7

Dei prouidentia.

d Tob. 6. 18.
e c. 8. 4.Duplex
matrimonium.Hom. 20 in
Ep ad Ephes
Coniuges simul
orant.

e Mat. 18. 19

Sanctitas
& Charitas.Oratio quod
vidiana.

f Ps. 118. 164

g Ps. 141.

h Eph. c. 18.

i Tim. 2. 8.

rium, ad placendum scilicet soli Deo in omnibus, quæ facient, aut desiderabunt: prouidentes (vt ait S. Petrus) in eum omnem sollicitudinem status ac familiae suæ, cui cura est de omnibus, & cuius prouidentia coniugatos protegit, sicut continentes. Quare cum eius auxilio & fauore licebit illis Deum sine impedimento certis diei temporibus orare. Vt videre licet in ijs, quæ duo illi Sancti Tobias & Sara fecerunt, nam Raphaelis Angeli consilium sequentes, tribus primis noctibus nuptiarum, quibus aliàs iuuenilis concupiscentiæ ardor, vehementior esse solet, nouerunt se ipsos mortificare, & concupiscentiam domare & ex cubiculo, in quo dormiendum erat, locum orationis facere: dicente sancto illo iuene sponsæ suæ: d Sara, exurge, & deprecemur Deum hodie & cras, & secundum cras: quia his tribus noctibus Deo iungimur: tertia ante transacta nocte in nostro erimus coniugio: quid autem hoc aliud est, quam duplex matrimonium distinguere, alterum animarum spirituale, alterum corporis carnale? Et primum esse cum Deo, quod contrahitur per amorem & orationem, quod etiam præcedere & comitari debet secundum, vt felicem fortiat exitum, si prius Spiritu coniungantur cælesti sponso, à quo puritas omnis, & animarum sanctitas prouenit; vt ipse det conuenientem corporibus puritatem, & virtutes heroicæ, quæ corda purificant. Sed magnum latet mysterium, quod Sacer textus de duobus his Sanctis Coniugibus subdit: Surgentes instanter orabant ambo simul: est enim singulare donum & felicitas, vt vterque coniunx SIMUL conueniat ad hæc animæ exercitia suo tempore faciendâ, ita vt (quemadmodum ait S. Chrysostomus) sint preces communes, vtrique scilicet, vt vnâ ad Ecclesiam se conferant, aut in proprium Oratorium recipiant. Si enim, cum alter vult orare; alter garrere velit, aut ludere: neque contentus & quietus esset. Si autem vterque cum bono Spiritu consentiant: alter alterum in oratione accendit, seseque mutuo iuuant, ad perseverandum in ea; & exaudiuntur à Deo, & ab eius misericordia proteguntur ac defenduntur: ipse enim dixit: e si duo, cum voluntatum concordia & vnione consenserint super terram omnem rem quamcumque petierint, obtenturos à patre cælesti, eod quod ipse Christus sit in medio eorum. Quid autem præcipue petendum illis est, nisi vitæ sanctiæ, & in vnitione charitatis perseverantia, donec eod perueniat, vt sit æterna.

Ad hoc igitur necesse est, quotidie exercitium orationis continuare, ita vt neque curæ, neque occupationes huius status in causa esse possint, vt exercitium ad eod nobile, & vtile deferatur. quemadmodum Sanctus ille Rex, qui et si curis & cogitationibus vxorum, filiorum, & familiæ, & magni etiã regni occuparetur; semper tamen tempus inueniebat, vt f sepius in die laudes diceret Deo; & g vespere, & manè, & meridie narraret, & annuntiaret mirabilia eius. Et Apóstolus eodem exhortatur, ad orandû h in omni tempore, in omni

loco, & cum magna instantia; & abstinentium ex mutuo & consensu ad tempus, vsu
 matrimonij, vt vacent orationi, quale esset tempus præcipuorum festorum, Ad
 uentus Domini, & Quadragesimæ, quibus temporibus plures horæ meritò
 huic exercitio darentur; & seiplos aptiores redderent mortificatione de-
 lectationis aliàs licitæ, excitantes in se fiduciam in Deum, quòd sic possint
 ad sublimitatem montis *myrrha* & collis *thuris* peruenire: quemadmodum
 Moyles, Dauid, alijque magni sancti in eodem statu constituti ascenderunt.
 Refert quoque plurimum orationis exercitium, ad pericula euadenda, in
 quibus versantur. Nam teste S. Basilio, quòd quis magis immerfùs est mudo,
 eò magis indiget vigilia & oratione; eò quòd maioribus periculis circum-
 detur, & à pluribus tentationibus impugnetur. Cùm igitur occupationes
 curæque temporales sint magis importunæ, necesse est ad orationem recur-
 rere: vt solatium aliquod in Deo accipiatur, & lux cœlestis ad emergendum
 ex illis obtineatur. Quemadmodum S. Hieronymus cuidam matronæ cõ-
 iugatæ consuluit, dicens: ita domus tuæ curam gerere debes, vt etiam anima
 tuæ aliquam accipias quietem. Quæras tibi conuenientem aliquem locum
 à familiæ strepitu aliquantò separatum, ad quem tanquam ad portum, cu-
 rarum tempestatem fugiens, te recipias. In quò tantùm esse debet rerum
 diuinarum lectio, oratio continua, & rerum alterius vitæ cogitationes ad-
 eò solidæ ac firmæ, vt hoc temporis spatio ab occupationibus vacuo respi-
 res, & quasi compensationem occupationum reliqui temporis diei recupe-
 res. Nec hoc tibi dicimus, vt à regimine tuæ domus te abstrahamus: sed
 potius vt ibi discas & cogites, quomodo te in ea gubernatione gerere debe-
 as. Hæc S. Hieronymus, sed quoniam de hac virtute alijs in locis fusiùs est ac-
 tum, imponamus hic finem allato Apostolico cõsilio, quòd cùm tempus pro-
 merendi sit breue, & figura huius mundi velociter prætereat, Coniugati in rebus
 hisce temporalibus ita versentur, vt non amittant æternas; sed studeant ma-
 gna vitæ spiritualis incrementa acquirere per media, quæ proposuimus.
 Nam vt S. Chrysostomus dixit) si quis matrimonium contraxerit, istaque
 obserauerit, non multò minor illis erit, qui solitariè viuunt; neque infe-
 rior erit Coniugatus non Coniugatis: consequetur enim & ample-
 ctetur substantiam & perfectionem virtutum, quæ
 sunt aliorum propriæ.

(x x)

1. Cor. 7. 5.

55.

Abfinitia

Ser. de Abd.

rum.

secularis

plu orant.

Ep. ad Celas

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

Acterna

cogita.